

maar op wat samenbindt. Zij heeft altijd gastvrijheid en veiligheid geboden aan allen die vervolgd werden, of zij nu de historie zijn ingegaan met de naam „*évangeliques*” of „*libertins spirituels*” of „*huguenots*”, en de vijandschap van van de Sorbonne tegen de nieuwe leer stuit haar nauwelijks meer tegen de borst dan de felle critiek van Calvijn op de „*libertins spirituels*”. Als Marguerite haar *Miroir de l'âme pécheresse* in 1530 schrijft, dan zijn haar „*leerjaren*” voorbij.²⁷ Haar geestelijke vorming heeft een zekere afronding verkregen. Gevormd door Briçonnet en diens vrienden te Meaulx, zal zij niet blindelings volgen, zal zij niet automatisch herhalen, maar zal zij zelfstandig zoeken en streven naar een vrijmaking van het geweten. Naar het voortreffelijk oordeel van Littré, was zij „*tolérante en matière de religion dans un temps où il n'y avait pas de tolérance*”.²⁸

De tolerantiegedachte is in haar oeuvre nergens zo aanwezig als in *L'Inquisiteur*. Achter heel de bouw van het stuk schuilt deze gedachte. Het gaat hier werkelijk om tolerantie. De inquisiteur zweert geen dogmata af als hij zich voegt bij de kinderen. Het enige wat hij doet, is dat hij zijn intolerante houding laat varen. Niet een oogluikend toelaten, zoals François Ier had gedaan, als hij om politieke redenen een coalitie nastreefde met de protestantse Duitse Staten, om welke politieke redenen hem de, eveneens door hem gezochte hulp van de Turken even welkom was, maar een tolerantie, opkomend uit een bepaalde overtuiging omtrent het wezen van het dienen en liefhebben van God. Het gaat hier om meer dan om het zingen van Gods lof. Die lofprijzing vinden wij schier overal in het werk van Marguerite. Zij wil in dit stuk niet alleen maar iemand tekenen die zich bekeert, een „*zieke*” die de ware medicijn vindt voor zijn ziel, zoals in *Le Mallade*; zij wil hier geen afwijzen geven van bepaalde religieuze levenshoudingen, zoals in de *Farce de Trop, Prou, Peu, Moins*; het gaat hier ook niet om het uitzeggen van leed en het zoeken van troost, zoals in de *Comédie sur le Trépas du Roy*; noch enkel en alleen om stichting, zoals in de „*comédies pieuses*”; ook daalt zij hier niet af „*sur le plan humain, sans préoccupation symbolique*”²⁹ zoals in de *Comédie à dix Personnages* en in de *Comédie du Parfait Amant*, maar reeds in de keuze van de titel toont zij duidelijk, dat het hier gaat om de houding van de Kerk, of zo ge wilt, van de Sorbonne en tevens van de Staat, tegenover hen die anders denken.